

Patrick Cockburn

Putin har satsat allt på ett snabbt avgörande i Ukraina

Nu står hans politiska överlevnad på spel

Ur Counterpunch, 28 februari 2022

Översättning: Björn Erik Rosin

Krig förvandlar det politiska landskapet på radikala och oväntade vägar. Genom att invadera Ukraina har president Vladimir Putin gjort ett självmål av historiska dimensioner, som kommer att äventyra hans egna möjligheter att överleva som ledare för Ryssland om och när ryssarna börjar förstå att han har drivit ut dem och deras land i ett krig som inte går att vinna.

Moskva är ute efter en avgörande seger genom att störta Ukrainas regering och få dess armé att kapitulera. ”Det vi talar om är att hindra nazister och de som använder folkmord att leda detta land”, sade den ryske utrikesministern Sergej Lavrov igår. ”Precis nu är den regim som finns i Kiev under två former av yttre kontroll: först av Väst under ledning av USA och sedan av nynazister.”

Samtal kunde bara börja när Ukrainas armé lagt ned vapnen. Detta är maximalistiska mål som sannolikt inte kommer att uppnås av 190 000 ryska trupper med order att störta regimen i och oskadliggöra Europas till ytan näst största land och med 44 miljoner invånare.

Hårdnackat motstånd

Även om kriget befinner sig bara i sin början är det uppenbart att det inte blir någon lätt match för de ryska styrkorna, som stött på hårdnackat motstånd. Den ryska armén kommer att ha fullt sjå med att ta kontroll över större och mindre städer och motorvägar och kunna hålla dem mot attacker av reguljära styrkor och gerilla från de vidsträckta områden i Ukraina som ryska trupper inte kommer att klara av att inta.

Kanske hoppas ryska befälhavare på att kunna hitta allierade lokalt bland den rysktalande befolkning som de påstår varit utsatt för folkmord. Rysk TV verkade visa upp en karta som utmärkte rysktalande och ukrainsktalande. Men allt tyder på att sympatierna för Ryssland är betydligt mindre idag än som var fallet innan en västvänlig regering tog makten i Kiev 2014.

Det är ett oerhört vågspel av Putin, som en gång hade rykte om sig att vara bra på riskkalkyler. Att anklaga regeringen i Kiev för att vara nynazister och kräva demilitarisering av Ukraina innebär att installera en ryssvänlig regim uppbackad av permanent militär ockupation. Det är något Sovjetunionen kunde ha klarat av när det stod på höjden av sin förmåga – men Putins Ryssland är långt svagare.

Övertyga den politiska eliten i Ryssland

Bara att försöka genomföra ett sådant program kommer att innebära ett stort antal ryska stupade, något som Putin blir tvungen att försvara för sin hemmaopinion. Han blir också tvungen att övertyga den politiska eliten i Ryssland om hur man ska kunna vinna ett krig mot starkt lokalt motstånd med stöd av de flesta större makter internationellt.

Hans reaktion på risken för att Ryssland skulle bli en isolerad paria blev ett inte särskilt väl maskerat hot om att använda kärnvapen mot alla utländska makter som lägger sig i hans kampanj i Ukraina. Men den sortens avskräckning är ett skrämmande perspektiv för ryssar som plötsligt ser sig som potentiella mål för ett kärnvapenkrig – ett hot som Sovjetunionens fall var tänkt att ha undanröjt.

Putins tidigare militära interventioner var noggrant kalkylerade, men framgångarna i Tjetjenien och Syrien kan ha stigit den ryske ledaren åt huvudet. Han återtog kontrollen över Tjetjenien efter att ha invaderat det 1999, men det landet är litet, lätt att isolera från omvärlden och med en splittrad opposition. Ukraina är drygt 30 gånger större och har öppna gränser mot väst, som bara går att stänga genom att placera ytterligare tiotusentals man där.

Och den sortens utdragna kampanj med repression leder oundvikligt till att grymheter, precis som vid alla militära ockupationer, kommer att ske inför världens ögon. Regeringar i väst kommer att förse motståndet med vapen och pengar och vara fast beslutna att se till att Putin inte lyckas. Sanktioner kanske kommer att verkligen kännas av först på lång sikt, men så är det ju också troligt att detta kan bli ett långvarigt krig, som många ryssar från allra första dagen betraktat som illa genomtänkt och hopplöst.

Galen eller dålig?

Varför tog då Putin detta steg? Förklaringar om att han blivit galen eller planerar att återupprätta Sovjetunionen är ren propaganda. Mer med verkligheten överensstämmande är att han drabbats av hybris, en vanlig yrkessjukdom bland dem som suttit för länge vid makten – 22 år i Putins fall.

Den sortens ledare litar för mycket på sig själva, medan deras rådgivare förvandlas till hovmän som har kvar jobbet bara för att de behärskar hur man ständigt faller på knä och lovprisar sin ledares vishet.

Maktens övermod och okunskap är inte bara något som auktoritära härskare som Putin drabbas av. Tony Blair tycks aldrig ha vetat särskilt mycket om Irak från invasionen av Irak 2003 till dags dato. Och att döma av hans memoarer var David Cameron glatt okunnig om allt som rörde Libyen, ett land han var med om att invadera 2011. Politiker av alla snitt njuter uppenbart av rollen som krigsledare och detta gäller även Putin.

Politiker är också medvetna om att framgångar på slagfältet kommer att ha stor positiv inverkan på hemmaplan. En av rådgivarna till tsar Nikolaj II intalade honom att ”vad det här landet behöver är ett kort segerrikt krig”. Och resultatet blev det rysk-japanska kriget 1904-05 då den övermodiga ryska armén och flottan led ett förödmjukande nederlag mot Japan. När hemlandet nåddes av nyheter om detta blev resultatet protesterna och revolterna 1905, som i sin tur beredde marken för revolutionen 1917.

Jag har alltid förundrats över regeringars lättvindiga sätt att förklara krig utan minsta tanke på konsekvenserna av ett nederlag.

Krig må vara oerhört otäcka, men de kan också gynna demokratiska förändringar och misskreditera sittande ledare och rådande institutioner. De är demokratiska på grund av att krig inte går att föra utan mobilisering av ett stort antal människor, som måste fås att tro på att de strider för en rättvis sak.

Inte bara politiker är blinda för att krig kan förvandla ett apolitiskt folk till politiska aktörer. Jag kommer ihåg ett samtal i Washington med en erfaren amerikansk journalist strax före invasionen i Irak 2003. Han bollade med lite amerikanska planer för hur Irak skulle se ut efter Saddam Hussein. ”Jag är inte säker på att folket i Irak kommer att gilla det lika mycket”, sade jag. ”Vem bryr sig om vad de tycker?”, blev svaret. ”Vem bryr sig?” Ja, ett år senare när krypskyttar siktat in sig på deras soldater och bomber föll över dem brydde sig amerikanerna en hel del – men då var det för sent.

Regimer kan överleva många bakslag, men militära bakslag och blodiga dödlägen går inte att dölja och offren är för många för att kunna ignoreras. Har Putin något kort i rockärmen som gör att han kommer att kunna överlista sina många fiender? Det är svårt att föreställa sig vad

det skulle kunna handla om när han satsat allt på en snabb avgörande seger mot Ukraina – och en stor del av resten av världen. Om han inte klarar av det, vilket verkar ytterst sannolikt, då kan hans politiska överlevnad vara i fara.

Av Patrick Cockburn, se även ”Hittills är Putin den störste vinnaren på krisen i Ukraina” som ingår i artikelsamlingen [Om Ukrainakrisen – februari 2022](#). (Denna artikel är från 15/2, dvs över en vecka innan attacken)

Marxistarkivet har publicerat ett stort antal texter från olika källor som belyser olika aspekter av Putins attack på Ukraina.

Svensk vänsterpress:

[Vänsterpress om Ukraina-krisen i slutet av februari 2022](#) och [Vänsterpress om Ukraina-krisen i månadsskiftet februari-mars 2022](#)

Andra texter (översättningar):

[”Vi befinner oss i ett sämre läge än under kalla kriget”](#) (av ryske vänsterhistorikern Ilja Budraitskis). [Stoppa Putins aggression omedelbart!](#) (uttalande av ukrainska socialister), [Ukraina 28 februari 2022 - ryska attacken fortsätter](#) (med ett uttalande av Ryska vänsterfronten, och artiklar ur *London Review of Books* och amerikanska *Jacobin*), samt [Ett brev från Kiev till vänstern i väst](#) (där en ukrainsk socialist riktar allvarlig kritik mot hur delar av vänstern hanterat Rysslands aggression).